

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ เขตการค้าเสรีอาเซียนสู่ภูมิภาคอาเซียน 2020: เส้นทางและปัญหา
ชื่อผู้เขียน นายภัทรพล ภูทิพย์
ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา รัฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2547

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ธนาสฤษฎ์ สตะเวทิน ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษณา ไวกสารวง
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณัย ทองใหญ่

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจของอาเซียนว่ามีพัฒนาการมาอย่างไร และภายใต้การดำเนินการของเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) มีส่วนทำให้ปริมาณการค้าของอาเซียนเพิ่มขึ้นได้อย่างไร และได้นำไปสู่ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร (2) ศึกษาวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2020 ด้านเศรษฐกิจและแผนปฏิบัติการฮานอย (HPA) ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร และเมื่อดำเนินการตามแผนการดังกล่าวแล้วสามารถบรรลุสู่จุดมุ่งหวังของวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2020 ด้านเศรษฐกิจได้มากน้อยเพียงใด มีเส้นทางและปัญหาอย่างไร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเน้นการวิจัยด้านเอกสารด้วยวิธีการพรรณนาและการวิเคราะห์ โดยอาศัยข้อมูลจากเอกสารทางด้านวิชาการ บทความ และบทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจของอาเซียนตลอดเวลา 3 ทศวรรษที่ผ่านมาอาเซียนมีพัฒนาการมาโดยลำดับ โดยในปี ค.ศ. 1992 อาเซียนได้จัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกอาเซียนมีการค้าเสรีระหว่างกัน

โดยมีมาตรการเพื่อมุ่งลดหรือขจัดข้อกีดขวางและอุปสรรคที่เกิดขึ้นทางการค้าระหว่างประเทศให้ลดลง ซึ่งผลของการดำเนินการระหว่างปี ค.ศ. 1993-2002 ที่ผ่านมามีส่วนสำคัญทำให้เศรษฐกิจของอาเซียนมีการขยายตัวและมีปริมาณการค้าเพิ่มขึ้นโดยลำดับ และในขณะเดียวกันได้ก่อให้เกิดความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามมา เช่น ความร่วมมือด้านการลงทุนอาเซียน (AIA) ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมอาเซียน (AICO) ความร่วมมือด้านการค้าบริการอาเซียน (AFAS) และความร่วมมือด้านการอำนวยความสะดวกทางศุลกากรและสินค้าผ่านแดน เป็นต้น

2. วิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2020 ด้านเศรษฐกิจ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจของอาเซียนตลอดระยะเวลา 20 ปีข้างหน้า ในการนี้อาเซียนได้ใช้แผนปฏิบัติการฮานอย (HPA) ซึ่งมีเนื้อหาที่ระบุถึงกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ภายใต้กรอบระยะเวลาดำเนินการ 6 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1999-2004 เพื่อใช้ในการปฏิบัติ ด้วยการเปิดเสรีทางการค้า การบริการ การลงทุน และการเคลื่อนย้ายเงินทุนได้อย่างเสรี โดยมีเป้าหมายเพื่อเร่งพัฒนาให้อาเซียนทั้ง 10 ประเทศกลายเป็นกลุ่มภูมิภาคทางเศรษฐกิจที่มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจได้อย่างมั่นคง มีเสถียรภาพ และมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจที่ทัดเทียมกัน เพื่อจะได้มีส่วนร่วมสำคัญในการช่วยลดปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศสมาชิกอาเซียนได้เป็นอย่างดี

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการประสบความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจของอาเซียน (1) เร่งดำเนินการทางการค้าภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ให้แล้วเสร็จตามข้อกำหนดการ (2) เร่งดำเนินการทางด้านเศรษฐกิจภายใต้วิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2020 ด้วยการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฮานอย (HPA) อย่างจริงจัง (3) เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฮานอย (HPA) ในปี ค.ศ. 2004 อาเซียนจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการฉบับใหม่ขึ้นเพื่อใช้ปฏิบัติในระยะต่อไป และ (4) อาเซียนจะต้องมีแผนการเพื่อรับมือกับเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึง เช่น ภัยจากธรรมชาติ การก่อการร้าย และโรคระบาด เป็นต้น

ABSTRACT

TE 164098

Thesis Title From ASEAN Free Trade Area to ASEAN Vision 2020:
Prospects and Problems

Student's Name Mr. Pattaraphon Puthip

Degree Sought Master of Arts

Major Political Science

Academic Year 2004

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Dr. Dhanasarit Satawedin Chairperson
2. Asst. Prof. Dr. Krisana Vaisamruat
3. Asst. Prof. Danai Thongyai

The purposes of the research were to: (1) study the development of ASEAN economic cooperation and how the ASEAN trades were increased under the operation of ASEAN Free Trade Area (AFTA) and thus led to the related fields of economic cooperation; and (2) study the details of ASEAN Vision 2020 in economic aspect and Hanoi Plan of Action (HPA) and how the implementation of this plan could achieve the objective of ASEAN Vision 2020 in economic aspect. The prospects and problems of action were also examined. This research was a qualitative research which orientated to documentary research by way of descriptive method and

analysis. The academic papers and articles and relevant analytic articles were also used in this research.

The results of this study were:

1. The ASEAN economic cooperation over the past three decades has continually developed especially in 1992. ASEAN established ASEAN Free Trade Area (AFTA) for the purpose of supporting ASEAN members to have free trades among each other. By doing this, the measurement was used to reduce or eliminate hurdles and barriers occurred from trades among ASEAN countries. Apparently, the outcome of ASEAN performance between 1993 and 2002 has continually contributed to the expansion of ASEAN economic and the boost of trades. Meanwhile, ASEAN caused the other related fields of economic cooperation, such as ASEAN Investment Area (AIA), ASEAN Industrial Cooperation Scheme (AICO), ASEAN Framework Agreement on Services (AFAS), and Customs ceremony and goods in transit cooperation.

2. ASEAN Vision 2020 in economics has an important objective to be used as a guide for the ASEAN economic cooperation over the next 20 years. ASEAN used Hanoi Plan of Action (HPA), which had the details of activities and projects under six years time frame from 1999 to 2004, to commit free-opening in trades, services, investments, and free fund mobility. The Hanoi Plan of Action (HPA) had the objective of encouraging the ten ASEAN countries to become ASEAN Economic Region that had economic growth, stability, high competition ability, and equivalently economic development.

This objective intentionally helped reduce the problems of poverty and unfairness of economic and societies of ASEAN countries.

3. The suggestions to the success of ASEAN economics: (1) accelerating the trade operations under ASEAN Free Trade Area (AFTA) to finish on schedule; (2) accelerating the implementation of economic plan under ASEAN Vision 2020 according to Hanoi Plan of Action; (3) when Hanoi Plan of Action was terminated in 2004, ASEAN must prepare the new plan of action for using thereafter; (4) ASEAN must have a plan for handling of unexpected events, such as natural disasters, terrorisms, epidemics; and etc.